

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

MINDENT A GYŐZELEMÉRT!

III. SZÁM

A romániai magyarság békefeladatáról beszélt Luka László a Magyar Népi Szövetség kongresszusán

A magyar-román testvériség ünnepe lett az idei május 10-ike

A világesemények meggyorsult ütemében egyre általánosabb jelentőségre emelkedik a romániai magyar nép szabad parlamentje. A fasiszták katonai megsemmisülésének s az európai békének öröme együtt találta a romániai magyarság népköveteit, s így Románia magyar lakossága az új világpolitikai helyzetben egységesen és szervezeten juttathatta kifejezésre magatartását. A béke öröme a Magyar Népi Szövetség kongresszusán eggyé olvadt a román-magyar sorsközösség testvéri jelszavaival s annak a szerepnek a vállalásával, amelyet a demokrata Románia demokrata magyarsága az általános dunavölgyi megegyezésért vállal a baráti Szovjetunió oldalán.

Szerdán, május 9-én reggel a Diákház nagytermében üléselő kongresszus színe előtt négy egyházunk egy-egy demokrata lelkésze emelt szót s éltette a Magyar Népi Szövetség építő békeprogramját. Ezután — amint ezt már különkiadásunkban is megírtuk — a kongresszus résztvevői felvonultak a békeünnepélyre, ahol Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke, nagyhatású beszédben jelentette be, hogy a romániai magyar nép a béke szabad korszakában feladatának tekinti az egész román és magyar nemzet szövetségére lépésének előmozdítását.

Csütörtökön, május 10-én, a román nemzet nagy történelmi emlék-

napján, a kongresszus tömegei lengő vörös, román és magyar zászlókkal vonultak fel újra, hogy kifejezést adjanak a két nép demokrata szolidaritásának mindenfajta sovinszta előítélettel szemben. A magyarság nevében a görögkeleti katedrális előtt Demeter János dr. alpolgármester üdvözölte az ünneplő románságot a kongresszus békeprogramja szellemében.

Tetőpontját érte el a Magyar Népi Szövetség béketüntetése csütörtökön délután, amikor Luka László a kongresszus résztvevőinek éljenzései közepette elfoglalta díszelnöki helyét s beszédet mondott a Diákházban a teljes dunavölgyi magyar-román megbékélés demokratikus előfeltételeiről. Olvasván a beszédet s hallgatván a csiki székelj földműveseket, a temesvári munkásokat, a brassói iparosokat, a bihari és bukaresti, az udvarhelyi és marosvásárhelyi kiküldötteket, a nagygyűlés Románia minden magyarlakta sarkát képviselő résztvevőit, úgy éreztük, hogy ez a nép megtalálta demokratikus nemzeti hivatását a béke most megnyitott új korszakában.

Az építő béke jegyében lezajlott kongresszusi eseményekről alább számolnak be tudósítónk:

Négy egyház lelkésze szól a magyar nép parlamentjéhez

KOLOZSVÁR, május 11. A Magyar Népi Szövetség országos kongresszusának keddi tárgyalónapja az európai béke ünneplésének a jegyében zajlott le. Az ország minden részéből idesereglett népi kiküldöttek már a kora reggeli órákban felvonultak a Diákház és a szövetség székháza elé, a tavaszi pompában ragyogó Farkas-utcába s a város lakóival együtt örömtől sugárzó arccal tárgyalták a nagy történelmi eseményt, hogy a hitlerista haderő maradványa feltétel nélkül megadta magát a győzelmes Vörös Hadseregnek is, ezzel megszűnt Európában a vérontás és a béke napja virradt a sokat szenvedett népekre.

A felszabadulás nagy érzése zsongott mindenütt. A munkások, a földművesek s az értelmiségiek egymást átölelve csoportokba verődtek s többször át és átvasták a lapunkban közölt első híreket a háború győzelmes befejezéséről. Meglepedéssel értesültek arról is, hogy Szálasi Ferencet, a vérgőzös fejű tömeggyilkost, a magyarság hitlerbérenc nyilaskeresztes

hóhérat sikerült elfogni s immár nem kerülheti el az ítéletet, amelyet a sokat szenvedett magyar nép igazi közössége, a haladó szellemű dolgozó társadalom már évekket ezelőtt ki-mondott felette.

Kévszel 8 óra után a tömeg bevonult a Diákházba. Ezt a mozzanatot filmfelvétel gépe a hiradó számára is megörökítette. A zsúfolásig megtelt teremben Kurkó Gyárfás nyitotta meg a békegyűlést.

Amikor bejelentette a világraszóló történelmi eseményt, a Vörös Hadseregét és annak nagy vezetőjét, Sztalin marsallt méltatva, a közönség egy emberként felemelkedett és percek alatt zúgó tapsviharral üdvözölte a békét. Ütemesen harsant a kiáltás ezer ajakról: „Éljen Sztalin!” — „Éljen a Vörös Hadsereg!” Majd minden külön jeladás nélkül felcsendültek az Internacionálé vérforraló verssorai. Ragyogó szemekkel, kipirult arccal énekelték a világ dolgozóinak indulóját.

A nagy ünneplés után Kurkó Gyárfás bejelentette, hogy az egyházak képviselői óhajtanak szólni.

Az igazság győzött!

Elsőnek Szöcs Endre református lelkész szólalt fel. A világtörténelmi esemény jelentőségét méltatva, éles szavakkal kárhoztatta a fasiszta rendszert, amely nemcsak a népek és fajok közötti gyűlölet tanait hirdette, hanem a keresztény egyházakat is ki akarta irtani, amikor parancsuralommal és terrortal igyekezett elnyomni az emberiség érzésének a megnyilatkozásait.

— Az igazság győzött! — mondta Szöcs Endre. — Sok pusztulás, nyomorúság szakadt az emberiségre a fasiszták indította háborúban, sok embervér hullott el a harcmezőkön, de az áldozat nem volt hiábavaló, mert új, szebb, jobb világ alapjait teremtette meg. Eddig az volt a jelszó, hogy mindent a győzelemért, az igazság győzelméért. Most mindent a békéért, az építő békéért: ez legyen a jelszó! (Helyeslés. Taps.)

A szónok a továbbiakban bensőséges szavakkal szólott a népek testvériségének a megvalósulásáról, majd hangsúlyozta, hogy az új életet teremtő szabadságot és békét a Vörös Hadsereg hozta el a magyarság szá-

mára, soraiban azokkal a katonákkal, akik az uralvidéki ősi közös szülőföldről származnak.

Beszéde végén Isten áldását kérte a Magyar Népi Szövetség kongresszusára és munkájára.

A sarlóval, a kalapáccsal és a tollal

Ezután P. Gábosi ferencrendi szerzetes szólott a kongresszushoz.

— Mi hittük, tudtuk, reméltük — mondotta — hogy annyi ártatlan gyermekek, hitves, özvegy és öreg szülő imája nem maradhat meghallgathatatlanul. A zsarnokság, az erőszak uralma megdőlt, hála a Vörös Hadseregnek! (Nagy taps.) Reméljük, hogy mindörökké legyőzöttet a népeket, nemzeteket léigázó s tönkretévő hitleri szörnyeteg. Bevált a Szentírás mondása: „Aki kardot von — kard által vesz el...” (Éljen helyeslés.)

A szónok ezután megemlékezett azokról a hősookról, akik életüket áldozták a szabadságért és a békéért.

— Reánk, a béke boldog örököseire — folytatta beszédét P. Gábosi — óriási feladatok várnak az áldozat-

tok nyomán. Csak akkor lehetünk méltók a békére, ha a gyárakban, a műhelyekben; kint a mezőkön és az irodákban vállvetve összefogunk a becsületes alkotó munkára, ha valóban diadalra visszük a békét a sarlóval, a kalapáccsal és a tollal. (Nagy taps.)

P. Gábosi még egy intést idézett a Szentírásból:

— „Szórd szét azokat a nemzeteket Uram, akik háborút akarnak...” Ezt az igazságot — mondotta — ma, 1945-ben százszázalékosan beigazoltva látjuk. Ezt az intést idézte XI. Pius pápa, amikor a „Duce” megkezdte a gyarmati háborút Abesszinián ellen s ezzel az intéssel szólott békebeszédében XII. Pius pápa a hívőkhez, amikor Hitler megtámadta Lengyelországot.

Beszéde végén hangsúlyozta, hogy a katolikus egyház mindent elkövet, hogy a lelkekben újra gyökeret ne verjen az átkos gyűlölet. Nem a népek elleni uszítást, hanem a népek közötti testvériséget hirdeti és ebben a szellemben óhajta nevelni hivatását. Ezzel tesz nagy szolgálatot nemcsak a magyar népek, hanem az emberiségnek is. Végül Isten áldását kérte a Magyar Népi Szövetségre és azt a reményét fejezte ki, hogy a szövetség szilárd alapköve marad a népek testvériségének és a világszabadságnak.

Utána Raab Károly, a bukaresti magyar evangélikus egyház lelkésze szólalt fel. Hangoztatta, hogy egyháza hivatalos küldöttjeként szól a jövőbeni feladatokról a béke nagy ünnepén.

— Azt, ami Erdélyben már-már kezdett élő valósággá, eredményé válni: a testvériséget — mondotta — valósítsuk meg végre az egyházak között is és tegyük teljessé az ortodox

a görög-keleti és a zsidó egyházzal való együttműködéssel. (Hosszantartó lelkes taps.) A vallás közös megbecsülése nagymértékben elősegíti a népek és fajok közötti megértést is. (Helyeslés.)

— Másik nagy feladatunk — folytatta a szónok — s ebben a Magyar Népi Szövetség támogatását is kérjük, hogy egyházaink hűveinek a lelkéből és gondolkodásából irtsuk ki a hazug, rágalmozó hirverést, amelyet a fasiszta-hitlerista rendszerek elterjesztettek a Szovjetunió népeire. (Hosszantartó helyeslés. Lelkes taps.) Mert nem szabad eltakarnunk azt a tényt, hogy hűveink lelkében még mindig kísértének azok a hazug rágalmozások, amelyeket a nagy Szovjetunió munkájaról és vezetéséről terjesztettek a sovinszta. Nekünk kötelességünk bebizonyítanunk és megmutatnunk, hogy a Szovjetunió népeinek a lelki-lelte távol áll a fajgyűlölettől és mindaz, amit e nagy munkaállam szociális téren elért, Sztalin marsall körültekintő, bölcs politikájának köszönhető. (Lelkes helyeslés. Taps.) A Szovjetunióknak köszönhetjük egyházaink autonómiájának megszilárdulását és a demokrácia győzelmét! (Hosszantartó taps.)

A szónok ezután a terem közönségének nagy ünneplése közben bejelentette a magyar evangélikus egyházkerület teljes csatlakozását a demokratikus Magyar Népi Szövetséghez.

— Ez legyen egyházkerületünk részéről az első lépés a béke munkájának előrevitelére és dicsőséges befejezésére — fejezte be beszédét Raab Károly. — Éljenek mindazok, akik nekünk ezt az örömteljes pillanatot meghozták! Éljen a népek örök testvérisége! Éljen az örök béke!

Felejtjük el mindazt, ami bennünket elválasztott

Az egyházak kiküldöttei részéről Kővári Jakab székeljüdvárhelyi unitárius lelkész szólott utolsónak. Személyes élményeire emlékezett vissza, az egyik hollandiai városkában 23 nemzet unitárius ifjainak 1938-ban rendezett nagy találkozására.

— Ezen a találkozón — mondotta — az utolsó tábor tüz hunyó lángjai-

nál már előrevetette árnyékát a szőke világkatasztrófa. Akkor mi, amerikai, fülöpzigeteki, svájci, cseh, magyar, angol és más államokbeli unitárius ifjak fogadalmat tettünk, hogy bármilyen sötét és nehéz napok is következzenek, e tábor tüzén kötött testvériséget mi meg nem tagadjuk a bármilyen szalon következők is a

világban, mi rosszat egymásról el nem hiszünk. És fogadalmat tettünk, hogy a legelső szabad alkalommal megkeressük egymást és folytatjuk testvéri munkánkat ott, ahol félbe maradt.

— Most elérkezett a várva várt pillanat — folytatta a szónok. — Valósággyá válhatnak a tábori tüznel fogant tervek és ismét együttesen folytathatjuk azt az építő munkát, amelyet a szörnyű öt esztendő megszakított.

Kövári Jakab a továbbiakban meghatározó találkozásról számolt be. Elmondta, hogy a felszabadulás után átment a Torda melletti Szentmihályfalvára, hogy meglátogassa évek óta nem látott édesanyját.

— A falu utcáján — mondotta — elsőnek görögkeleti lelkésztestvéremmel találkoztam. Odajött hozzám, megölelt és azt mondta: „Felejtjük el mindazt, ami minket elválasztott”. (Helyesítő közbeküldés: „Igy tegyünk mindnyájan! Eljen a testvériség!” Taps.)

— Mindez azt mutatja — folytatta a szónok —, hogy az emberi szívekben erősebb a vágy a béke után, mint a háború és a rombolás után. Nem a vadság, hanem a szeretet, a béke és a megértés az emberi lélek természetes állapota. A háború beteges láz, amely elemésztí az embert.

A szónok ezután történelmi visszapillantást vetett a vallásszabadság kialakulására s megemlékezett Dávid Ferencről, aki vértanuhalált halt ezért a szabadságért. Hangoztatta, hogy azonos hála és kegyelet kell hogy övezze azokat a munkásembereket is, akik az ember életjogainak az éharcosaiként haltak vértanuhalált.

Népköltő a szabadságról

Az egyházi beszédek elhangzása után Both István csikjenői öreg földműves lépett a dobogóra és elszavalt a saját költeményét a felszabadulásról. A gyűlés közönsége meghatottan hallgatta a lélekéből fakadt egyszerű verssorokat és lelkesen tüntetett az alábbi soroknál:

*Testvérek! Magyarok! Bárhol is jártok,
Készüntsétek szívből a vörös katonákat.
Kiáltuk együtt: Nincsen többé rabság!
Eljen Sztalin marsall! Eljen a szabadság!*

A nagyhatású vers elhangzása után valaki a tömegből közölte, hogy Both István egy másik verset is irt Józsa Béla sirjánál, amikor megkoszorúzták a mártírhalált halt szabadságharcos munkás sirját. A gyűlés biztatására ezt a költeményét is elszavalt.

A bensőséges nagygyűlés Kurkó Gyárfás zárószavaival ért véget, aki köszönetet mondott a négy fiatal lelkesnek buzdító beszédéért.

Ezután a kongresszus résztvevői kivonultak az utcára és zászlók s jelszavas táblák alatt csatlakoztak a Szabadság-térre felvonuló ifjak tömegéhez, hogy résztvegyenek a béke ünnepén rendezett hatalmas arányú népgyűlésen.

László Béla

Szovjetfilmet néz meg a kongresszus

A béke ünnepnapján mutatta be a Józsa Béla-A henaem a Magyar Népi Szövetség kongresszusának az orosz forradalom meghatározó és tanulságos filmjét. A zsűfőlásig megtelt Kapitál-mozgóban Nagy István üdvözölte Románia magyarságának népképviselőt s méltatta a Szovjetunió s a Vörös Hadsereg szerepét Románia népeinek felszabadításában.

A bemutatott új szovjetfilm megmutatta azokat a hallatlan nehézségeket, amelyek közt Szentpétervár munkásainak az uralomrajtás után,

Goldstein „Harry” zenekara
játsszik a
„Concordia”
Unió-utca 6 szám
alatti helyiségében. Ujra felcsendülnek az ósregi melódiák, jiddis és héber dalok
Vacsora Tánc

1917-ben meg kellett alapozni az új világot. Egyszerű munkásharcosok állottak a közüzemek és intézmények élére, hogy szembeszállva a szabotáló elemekkel és az ellenforradalmárok anarkiát támasztó intrikáival, megindítsák az új, a szabad tanácsállam gépezetét. Soha még szovjetfilm ilyen közel nem állott hozzánk, mint éppen ez, amely a romokból való újjáépítés mindennapi kérdé-

A magyar nép követői zárt sorokban vonultak fel a román nemzet ünnepére

Az idei május tizedike különös belátásokra készítette Kolozsvár lakosságát. Fél évtizede, hogy Kolozs megye falvainak népe ilyen nagy tömegben nem mulatkozott a város utcáin. A lovasbandériumok sokasága, az utcákon hórát táncoló h vasi mócok színes csoportjai, a zászlókkal díszített ökrösszekerek, a fegyelmezett sorokban felvonuló román földművesség fehérínges tábora s a daloló román diákok olyan látványt nyújtottak, amelytől elszólt Kolozsvár lakossága a bécsi döntést követő reakciós magyar uralom esztendeiben. Mindazok, akik még az októberi felszabadulás után is szívesen megfedekeztek arról, hogy Kolozsvár, ez a tulnyomóan magyar város egy tulnyomóan román vármegyének a székhelye, most be kellett hogy lássák: boldogulásunk reális alapja nem lehet a kölcsönös elszigetelődés, hanem csak az együttélés tényére épült román—magyar egyenlőség.

De ez a május 10-ike a bécsi döntést megelőző imperialista szellemű ünnepélyekkel sem volt azonos. A román zászlók mellett ott lobogott mindenütt a vörös zászló, a népek közös szabadságharcának jelképe. s a román parasztság ezrei közt általános tapssal kíséve szabadon lobo-

golt a májusi szélben a kolozsvári magyarok piros-fehér-zöld zászlaja is. A Magyar Népi Szövetség kongresszusi résztvevői hatalmas magyar táblával vonultak fel a görögkeleti katedrális előtt tartott román nemzeti ünnep lyre s a román katonák sorsfala előtt, a román püspököt körülvevő lelkesi kar s a román egyetemi hallgatók ünnepelő csoportjai közt békésen fért meg az állam zászlai mellett a nemzetiség zászlaja. Mindkét nép lobogója lengett a Városi Színház palotáján is, messzire hirdetve a két nép demokratikus egymáralalását.

— Volt a filmnek egy része, amelyet különösen megtápsolt a kongresszus közönsége. Népbírásgot láttunk a filmen, amely szigorúan ítélkezett a szabotálók és reakciók felett, de ugyanakkor visszarántotta a lejtőről s az építómunkába illesztette be a létrevezetett és tévelygő szegény embert.

Az istentisztelet, a püspöki szentbeszéd és Kolozsvár katonai parancsnokának beszéde után Pogăceanu Vasile főispán szónokolt, méltatván a szabad és független Románia kibontakozásának ma elért legnagyobb eredményeit s a Groza-kormányt. A román egyetemi hallgatók lelkes szónoka után Demeter János dr. alpolgármester a magyar nép nevében a következő beszéddel fordult az ünnepelő közönséghez:

— Rómán Testvérek!
— Az erdélyi magyar nép nevében üdvözlöm a román népet abból az alkalomból, hogy újra szabadon ünnepelheti felszabadulását a török hódoltság alól és nemzeti életének

legnagyobb eseményeit.
— A román nép nemzeti felszabadulását és nemzeti állami életének legfényesebb napjait 1877-ben az orosz hadsereg, az orosz nép fegyveres segítségével vívta ki.
— Ma, 50 esztendővel később, amikor a román nép újra idegen hódítás és zsarnokság alól szabadult fel, ismét Oroszország népeit és fegyvereit látjuk csillogni a román szabadságharcban.
— A Szovjetunió hős népeinek és nagy vezérének, Sztalin marsallnak köszönhető, hogy a román és magyar nép is szabad.
— Az erdélyi magyar nép részt vesz a román nép ünneplésében annyival inkább, mert a magyar nép történelme is állandó török és német elnyomásból állott és a magyar nép is ugyanannak a Vörös Hadseregnek és ugyanannak a nagy férfiaknak köszönheti szabadságát.
— A két nép véres történelmi tanulságok után végre rájöhetett arra, hogy sorsa sok tekintetben azonos és jövő boldogulása és fejlődése csak a legteljesebb és őszintébb kibéküléssel és együttműködéssel biztosítható.
— Vessük le a mult átkos előítéleteit.
— Kiáltuk együtt románok és magyarok:
— Eljen a román és magyar nép testvérisége!
— Eljen a mindkét népet felszabadító Vörös Hadsereg!
— Eljen a demokratikus román hadsereg!
— Eljen Sztalin marsall!
A beszédek közben a katonai zenekar a román és a szovjet himnuszot játszotta, majd megindult a menet s a román Ekésfront s a Magyar Népi Szövetség jelszavait kiáltva, ünnepelte a szabad és demokratikus Romániát.

A demokratikus kormányzásnak Romániában és Magyarországon egyaránt meg kell erősödnie

— hirdette Luka László, hadat üzenve minden sovínizmusnak

Csütörtökön délután újra a Diákház zászlókkal és képekkel díszített nagy termében ülésezett a kongresszus. Javában folyt a hozzászólások a központi jelentéshez, amikor az újtónál elharsant a kiáltás: „Eljen Luka László!”

Az ünnepelt munkásvezér, a romániai demokrácia nagy előharcosa Jordáky Lajos társaságában jel nem meg és taps és éljenzések között foglalta el helyét Kurkó Gyárfás e bányai László között az elnöki asztalnál. A kongresszus résztvevői nem hagyták abba az ünneplést, amíg Luka László újra fel nem emelkedett és beszéddel nem fordult a kongresszushoz.

A nagyjelentőségű beszéd gyorsírói jegyzetünk alapján a következőkben közöljük:

Testvérek!
— A Romániai Kommunista Párt központi bizottsága nevében üdvözlöm a Magyar Népi Szövetség első szabad, demokratikus kongresszusát! (Nagy taps).

— Igen nagy jelentősége van ennek a kongresszusnak, amelyet az egész romániai demokrácia figyelemmel kísér. Ez a kongresszus nagy lépés kell legyen a felé az út felé, amely a sokat szenvedett román és magyar népet egymáshoz vezet. Igen nagy jelentősége van ennek a kongresszusnak, mert ez a kongresszus a népek testvérisége jegyében folyik és éppen akkor, amikor a fasiszta fenevadat megsemmisítették, s amikor fel kell építeni egy olyan békét, amely mindörökké kizárja, hogy román és magyar eszököze legyen bármilyen imperializmusnak is és még egyszer együttlétté válják.

— Kis népek sorsa attól függ, hogy össze tudnak-e fogni egymással és hogy meg tudják-e védeni szabadságukat és függetlenségüket közösen? Eddig a történelem folyamán a Balkán és Középeurópa kis népeit mindig arra használták fel, hogy idegen imperialista érdekeket szolgáljanak és az egymással való verekedéseknek a kö-

vetkezménye mindig e kis népek szerencsétlenségéhez vezetett. Ebben a háboruban ismét folyt a magyar vér, de nem a magyar nép érdekeiért, hanem a német imperializmus érdekeiért. („Ugy van!”) A magyarságot szolgáló alacsonyította a német szövetség az első világháboruban is, és ez a második háború is csak nyomoruságot hozott a magyar és a román népre. De ebben a

em lesz fontos még a határkérdés sem!

— Ebből le kell vonjuk azt a történelmi tanulságot, hogy ha élni akarunk, ha fejlődni akarunk, ha azt akarjuk, hogy a jövőben ne legyünk idegen érdekek szolgái, ha azt akarjuk, hogy béke legyen, akkor véget kell vessünk mindentféle ellenségeskedésnek. Hozzá kell fogni a két népnek a béke közös felépítéséhez, megvédéséhez, szabadságának és nemzetiségének közös megvédéséhez! (Nagy taps.)
— Ez csak úgy történhetik meg, ha Magyarországon és Romániában megerősödik a demokratikus kormányzás. Az a demokrácia, amely biztosítéka annak, hogy ez a két nép egymásra találjon s amely előkészíti a talajt a jövő politikai, gazdasági, kulturális együttműködésre. Akkor aztán eltűnik minden ellentét, s nem lesz fontos még a határkérdés sem! (Nagy taps és éljenzés).

— Ha ez a két nép egymásra talál s együtt dolgozik a fejlődés előmozdításáért, a szabadság kíméljítéséért, akkor ezt a szövetséget, amelyet létre kell hoznunk, szoros barátságban a Szovjetunióval (nagy taps, dühöngő kiáltások: „Eljen a Szovjetunió!”) ezt a szövetséget soha többé semmiféle erő el nem seperheti. Semmiféle imperializmus el nem nyomhat. Akkor teremthetünk igazán jobb jövőt népeinknek! S ebben a nagy munkában az erdélyi magyarságnak igen nagy szerepe van. Az erdélyi magyarságnak a feladata hídát építeni e két

háboruban először láthattuk meg, románok és magyarok azt, hogy idegen érdekeket szolgáltunk akkor, amikor a Don mellett magyart és románit, akik addig egymás ellensége volt, oda kényszerítettek, hogy együtt, közösen pusztuljanak; közös sirba kerüljenek idegen érdekekért és mind a két országban a német volt az ur, mindkettőt a német rabolta ki! („Ugy van!”)

ország között. A román demokrácia sikra szállott az erdélyi magyarság érdekében. (Nagy taps). A román demokrácia, élen a Kommunista Párttal (Hosszas éljenzés) megdöntötte a Maniu-Brătianu-féle reakciót, megakadályozta, hogy fasiszta vagy fasisztabarát államcsínyt kövessen el Rădescu és olyan kormányt juttatott az ország élére, amely biztosítja a Romániában élő összes nemzetiségek egyenjoguságát a román néppel. (Nagy éljenzés). A reakciós és fasiszta elemek azonban nem nyugszanak bele ebbe. Ők szeretnék visszaállítani azt a rendszert, amely elnyomta a nemzetiségeket Romániában, amely elnyomta magát az erdélyi románságot is, amely Erdélyt úgy kezelte, mint egy gyar-

Mindenromni
**kereskedelm
áruszállítást**
Nagyvárad és Bukarest között vállal az
„EXPRESS”
szállítási vállalat.
Iroda: Horea-ut 34. Telep: Szent István-ut 33—35. Telefon: 474.

Szabóműhelyemet Eperjes-u. 1.
megnyitottam (Pap-u. oldal)
Érdeklődőktől szíves pártfogást kér
Székely Miklós
Jómagas szabószedő állandó munkára felkészve.

matát Romániának: Nem szabad tehát sohasem elfelejtenünk, hogy a mi szabadságunk, fejlődésünk, békénk biztosítása az, ha mi a románokkal vállaltuk, együtt harcolunk a demokratikus kormány helyzetének a megerősítéséért, a demokrácia kimélyítéséért!

A román demokrácia megsegítésétől függ a nemzeti-ségek szabadságjogainak kimélyítése

— A nemzetiségek szabadságjogai csak annyiban biztosíthatók, mint amilyen erős a román demokrácia, a román demokratikus kormány és mint amennyire a román tömegek politikai nevelése mélyül a demokrácia felé. Tehát, ha történelem is még olyan dolgok, amelyek a múlt befolyása miatt, a demokrácia fiatalágánál fogva, nem mindig elégítik ki azokat a követelményeket, amelyet a nemzetiségek állítanak fel és amelyet a mi pártunk minden erejével támogat — mert hiszen mindenki tudja azt, hogy a nemzetiségi kérdésben a Kommunista Párt az, amelyik a legmesszebbmenő szabadságot biztosítja a nemzetiségeknek —, nem kell türelmünket vesztetnünk! Segítenünk kell a román demokráciát, mert annak a megsegítésétől függ a nemzetiségek szabadságjogainak kimélyítése. Ha ez a kormány nem tud lépést tartani, illetve a románok el vannak szabadva a kormánytól és nem értik meg intézkedéseit, akkor ez nem a demokráciát erősíti, hanem a reakciót. Már pedig nekünk a célunk nem az, hogy megerősítsük a reakciót, hogy elveszítsük azt is, amit már megnyertünk, hanem segítenünk kell a demokratikus kormányt, mert ennek a megsegítése ki fogja szélesíteni a nemzetiségi jogokat is!

— Kormányunknak sok ellensége van. Nem nézik jó szemmel a reakciós elemek sem az országban, sem az országon kívül, hogy ez a kormány szovjetbarát kormány (Nagy taps, a szovjetbarát kormányt éltetik). Nem nézik jó szemmel azt, hogy Románia saját szabadságát a Szovjetunió segítségével biztosítja. (Hosszas taps). Ezért mindent elkövetnek arra, hogy ezt a kormányt kompromittálják s hogy ez a kormány ne bírja a nép szimpátiáját. Ezek az elemek mindent elkövetnek, hogy úgy állítsák be a nemzetiségi kérdést is, hogy ezáltal provokálják a román tömegeket s nehéz helyzetbe hozzák a kormányt. Tehát a legnagyobb türelemmel és becsületességgel segítsük a kormányt, hogy megerősödjön, hogy szoros kapcsolatot teremtsen a román néppel és a nemzetiségekkel, hogy közösen tudjuk megsemmisíteni a fasizmus maradványait!

Nemzeti színeinket együtt viszük a román nemzeti színekkel

— Ha így cselekszünk, akkor nemzetiségi kérdésünk nem a firma-kérdés és a nemzeti színek kérdése lesz. A nemzeti színek viselése a magyar népek nem egy olyan megnyilvánulása kell legyen, hogy az provokáció legyen a románsággal szemben. Ez nem lehet a magyar nép törekvése. Mert nem a nemzeti szín viselése a főkérdés, hanem a tényleges jogaink kérdése. Ennek a kormánynak és a román demokráciának sikerült leküzdenie a nagy sovinizmust, ami megindult augusztus 23-a után. A romániai demokrácia sokkal messzebb áll, mint például a szlovákiai. Amikor sikerült biztosítani a magyar tisztviselők állásában hagyását, hogy magyar tisztviselőink állami tisztviselők legyenek, akkor ezek nekünk sokkal fontosabb kérdések, mint a firma-kérdés. Amikor a román demokrácia biztosítja az államszolgálat magyar egyetemistáknak, ami soha nem volt meg, akkor ez nekünk sokkal nagyobb vármány, mint hogy veszekedjünk a nemzeti színek viselésén. A román kormány nincs ennek ellene, azonban ebből nem szabad provokációt csinálni. Nem szabad, hogy akarjunk, hogy tiszteletben tartás a magyar nemzeti színekkel akkor,

amikor mi nem respektáljuk a román állami színeket! Ha testvériesen akarunk élni, akkor nekünk is respektálni kell a román nép jogait, akkor a román elemekkel szemben kötelességeink is vannak és akkor a nemzeti színeinket együtt viszük a román nemzeti színekkel s tüntetünk a román demokrácia mellett való szolidaritásunkkal. Ne azért hordjuk tehát a magyar zászlót, hogy hivalkodjunk vele, hanem hogy kifejezzük készségünket a román néppel, a román demokráciával való együttműködésre.

— Mi előre megyünk és biztos uton megyünk, mert tudjuk, hogy erősödik a demokrácia. Alig indult el március 6-án, de olyan uton megy, a haladás útján, mely oda vezet, ahol nem lesz nemzetiségi gyűlölködés, ahol ember ember által nincs többé kiszármányolva. Akkor és csak akkor lesz ténylegesen, véglegesen megoldva a nemzetiségi béke kérdése is. Tehát nekünk ezt a

demokráciát kell támogatnunk még akkor is, ha nem azonnal oldódnak meg a kérdéseink. Mi meg fogunk oldani minden kérdést, de átugrani a fejlődést nem lehet, mert ki törjük a nyakunkat. Márpedig ezt, amit eddig kiverekedtünk, nem akarjuk elveszíteni.

— Ezért meg kell erősítsük a kormányt és segítenünk kell a magyarországi demokrácia megerősödését is. Le kell vernünk a magyar sovinizmust, a magyarországit is. Segítenünk kell a két nép összefogását és véget kell vetnünk az évszázados veszekedésnek, mely mind a két népet szerencsétlenségbe sodorta. Ennek a jegyében kell lezajlania ennek a kongresszusnak, ez a feladata a Magyar Népi Szövetségnek, ez a feladata a román demokráciának, ezért harcolunk mi is, a Kommunista Párt, hogy megteremtjük igazán a népeket éltető demokráciát!

A győzelem ünnepe BUKARESTBEN

„A Vörös Hadsereg ebben a háboruban mint a fasizmus által elnyomott népek felszabadítója harcolt”

BUKAREST, május 11. (Rádió) A győzelem ünnepét Bukarestben a Vörös Hadsereg és a Román Hadsereg I. Mihály király, Szuszajkov szovjet vezérezredes, a szövetségi bizottság helyettes elnöke, Groza Péter miniszterelnök és a kormány tagjainak jelenlétében fényes külsőségek között ünnepelték meg. A szovjet katonai egységek részvételével végbement ünnepségen Szuszajkov szovjet vezérezredes a következő beszédet mondta:

— Ma a Vörös Hadsereg és a szovjet nép a német hadsereg leverését és a feltétel nélküli fegyverletételnek a német hadsereg részéről történt elfogadását ünnepli. A szovjet nép hatalmas áldozatokat hozott azért, hogy a győzelem napját elérhesse. A Vörös Hadsereg ebben a háboruban mindvégig, mint felszabadító hadsereg, mint a fasizmus és hillerizmus által elnyo-

zott népek felszabadítója harcolt.

— Ma ünnepeljük a brit és az Egyesült Államok hadseregeinek a győzelmét is, akik nekünk tényleges segítséget nyújtottak az elnyomó hillerizmus ellen vívott háboruban. A múlt évi augusztus 23. és szeptember 12. után a királlyal és a Vörös Hadsereggel az élén a Román Hadsereg is harcolt a németek ellen.

— Köszöntjük a Vörös Hadsereget és Sztalin tábornagyot.

— A szovjet örökre hálás lesz azoknak, akik a győzelem elérésében segítettek. Nevszakkijel együtt mondjuk, hogy aki fegyvert fog, fegyver által vész el — fejezte be beszédét Szuszajkov vezérezredes.

Ezután kezdetét vette a Vörös Hadsereg és a Román Hadsereg alakulatainak és a munkásság többórás felvonulása.

Groza Péter miniszterelnök a deportáltakért

KOLOZSVÁR, május 11. Az Észak-erdélyi Demokrata Zsidó Népközösségek Szövetségének elnöke a napokban az alábbi levelet kapta Groza Péter miniszterelnöktől:

„Visszatérve a zsidó deportáltak hazahozatalának ügyében hozzám benyújtott memorandumokra, tudomására hozom, hogy még idejében személyesen tettem lépéseket a Szövetségesek Ellenőrző Bizottságánál, hogy segítsé-

gükre legyen ezen probléma sürgős megoldásánál, melyet egyben a kormány feladatának tekintek. Kérem Önöket, tájékoztassanak továbbra is a dolgok menetéről, valamint esetleges felmerülő sérelmeikről. Tisztelettel Dr. Groza Péter s. k.”

Groza Péter miniszterelnök már eddig is sokat tett a deportáltak érdekében. Most ismét bebizonyította segíteni akarását.

Új eljárással gyorsítják meg a pengő beváltását

Nem hosszabbítják meg a május 14-iki határidét

KOLOZSVÁR, május 11. Pogáccanu Vasile, Kolozsvár vármegye főispánja figyelmezteti a lakosságot, hogy a pengő beváltásának utolsó határideje május 14. Ezt a határidőt nem hosszabbítják meg. A beváltás megkönnyítése és meggyorsítása, továbbá időmegtakarítás céljából a főispán új eljárást tett lehetővé.

Minden gyár, üzem, kereskedelmi cég, állami és magánintézmény kérje be személyzetétől a rendőrségi beje-

lentőlapokat és vegye át a beváltandó pengő pénzüsségeket is. Ezt követően szerezzék be valamelyik pénzüsségtől a beváltáshoz szükséges nyomtatványokat és azokat szabályszerűen és pontosan töltsék ki. A kitöltött nyomtatványokat, megfelelő ellenőrzés után, a beszedett pengő pénzüsséggel együtt egy összegben és egy tételben adják be valamelyik helyi pénzüsségethez, ahol aztán a beváltás megtörténik.

Tájékoztató a szövetségek részére

A „Szövetség” szövetségi központ közli:

Mint ismert, a b jegyzett cégek 5 millió leinek megfelelő pengő-összeget válthatnak át lejre. Ahhoz, hogy a szövetségi készpénzkészlet beváltható legyen, be kell szerezni a cégkivonatokat a törvényszektől, vagy pedig az iparkamrától a cég léte-

zetünk intézményesen egyik helybeli bank útján fogja a beváltásokat eszközölni. A Szövetségünkön keresztül való beváltás nem kötelező egyik tagszövetkezetünkre sem. A érdeklődő szövetkezet megbizottja keresse fel pénztárunkat és pénztárosnőnkől kérjen a beváltáshoz szükséges „deklarációt” nyomtatványt.

Abban az esetben, ha a szövetségi készpénz-készlete meghaladja az 5 millió lej összeget, ez esetben is be kell adni a teljes pengőkészletet, viszont a szövetségi lejben csak 5 milliót kap egyelőre, míg a fennmaradt összeget a Román Nemzeti Bank nyugtázza és később fog téríteni.

SPORTÉLET

A KMSE 5:1 (4:0) arányban győzött Nagyvárad válogatottja ellen

BUKAREST, május 11. Május 10-én az ONEF-stadionban, a főváros legjobb sporttelepén 15.000 néző előtt játszották le a KMSE—Nagyvárad válogatott és a Bukarest válogatott—Temesvár válogatott labdarúgó körmérkőzést. A nagy sporteseményre felutazott erdélyi csapatokat az OSP vezetősége, élén Orbán Iuliu országos nőközel, valamint a bukaresti társaságok vezetői rendkívül szívélyesen, ünnepélyes keretek között fogadták és kitűnő elszállásolást és ellátást biztosítottak számukra.

Különösen nagy rokonszenvvel fogadták a kolozsvári csapatot, amelynek híre a bukaresti sportsajtó — kissé talán túlzott formában — országszerte megnövelte, hosszú tudósításokat közölve az együttes klasszisjátékairól, kitűnő edzőjéről, Opatu Zoltánról és fejlett WM-rendszerű játékszerűséről.

A siker nem is maradt el, mert a KMSE 5:1 (4:0) arányban helyenkint iskolajátékkal győzött Nagyvárad válogatottja ellen. A nagyvárad csapatban játszott Spilmann (Sárvári), a többszörös válogatott csatár is, aki a máodik félidő utolsó perciben szabadrúgásból érte el a váradiak egyetlen gólját. Igaz, hogy a lövést Márkinak sikerült kifognia, de a játékvezető mégis gólt ítélt.

A kolozsvári csapat olyan sportszerű és pazar passzjátékkal rukkolt ki, hogy egy csapásra megnyerte a bukaresti közönség rokonszenvét.

A Bukarest—Temesvár válogatott mérkőzés 0:0 arányban végződött. Ugy határoztak, hogy holnap, vasárnap délután Bukarest válogatottja áll ki a KMSE ellen. Temesvár Nagyváradtal mérkőzik. Az érdeklődés óriási. Legalább 20.000 ember várna erre a mérkőzésre.

A kolozsvári csapat góljait Bonyhádi (3), Kovács Vili és Farkas rugták. A csapat a második félidőben fékezett, hogy vasárnap a is fusza az erből.

A lakáskataszteri lapok beadása

KOLOZSVÁR, május 11. A Lakáshivatal vezetője a lakáskataszteri lapok beadásával kapcsolatban a következő tájékoztató közleményt adta ki:

A lapok beszedésének utcai szerinti sorrendje május hó 12-én a következő:

I. kerület: Fogoly, Forduló, Fürdő, Görögtemplom, Haller, Házsongárd-tető, Hegedüs Sándor, Hegyvilgoly-utca párosoldal, Holdvilág-utca párosoldal és Hosszu-utcák.

II. kerület: Csipke, Csokonai, Duna, Endre király, Enyedi, Eszt, Fazekas Mihály, Felvinczi György, Ferencz József-püspök, Fráter György-utcák.

III. kerület: Botond, Géza fejedelem, Bogyár, Dézma, Hosszu, Eperies, Eszterházy, Bethlenkert, Bolgár, Gyöngyvirág-utcák.

IV. kerület: Csillag, Csillaghegyi, Csóka, Cloșca, Daru, Deru, Déva, Erdő, Erzsébet és Eszaki-utcák.

V. kerület: Károly Gáspár, Kigyo, Koch Antal, Kolozsvári Testvérek, Kányosfői, Kund vezér, Crișan, Lejtős, Levente és Lisz Ferenc-utcák.

VI. kerület: Diófa, Domb, Ecetvár, Elő, Feketepalló, Fencsi, Fővény, Fogadó, Füzfa, Gazdasz-utcák.

Itt közöljük, hogy a lapok beszedése már tegnap, pénteken városszerte megindult, a kétnapos munkaszünet miatt azonban nem állt módunkban a május 11-ére elől utca névsorát közzétenni.

HIREK

Térzenét

a dolgozó nőknek!

Vasárnap kellemes meglepésben volt részük a Csaba-úca környékén lakóknak. A Dermata zenekar kivonult a Csányi László-terre és szívet, lelket örvendeztető andalító keringőket, bántós magyar hallgatóságokat, pattogó ritmusú csárdásokat és indulókat játszott. A szokatlan térzenének nagyon sok hallgatója volt és a zenekart bőven jutalmazták tapssal.

Nem tudom, ki volt a kezdeményezője ennek a térzenének, de minden dicsőreget megérdemel, és kérjük, hogy máskor is gondoskodjanak főleg a dolgozó nők hasonló szórakoztatásáról. Mert mi, akik egész hélen át robotolunk, amikor pedig munkánkból hazajövünk, akkor a háztartásunkat, gyermekünket kell ellátni, a vasárnapot pedig szintén alaposabb házimunkánk elvégzésére fordítjuk, nem rendelkezünk annyi idővel, hogy kivonuljunk korzóni — kivált délután — a Szabadság-terre és ott hallgassuk a zenét.

Bizony, ebben a rádió nélküli világban jól esik hallani egy kis üdítő zenét, ezért a környéken lakó összes dolgozó nők nevében kérem a Dermata-zenekart, hogy minél gyakrabban örvendeztessen meg hasonló térzenével.

LOSONCZI GYULÁNÉ
tisztviselőnő

Vasárnap iolyatják az Irószövegség tanácskozását. A Romániai Magyar Írók Szövetségének múlt vasárnap megkezdődött tanácskozásairól kiküldött bizottságok befejezték munkájukat. Az általános tanácskozás vasárnap délután folytatódik a Magyar Népi Szövetség jogvédő irodájának helyiségében (Szabadság-ter 5, első emelet). A meghívandók névsorának megállapítására kiküldött bizottság erre az időpontra az alábbiak megjelölését kéri: Asztalos István, Balogh Edgár, Bartalis János, Bányai László, Benedek Marcell, Berde Mária, Bözödi György, Derzsi Sándor, Endre Károly, Hegyi Endre, Horváth István, Jancsó Elemér, Janovics Jenő, Jékely Zoltán, Jordáky Lajos, Kiss Jenő, Koroda Miklós, Kós Károly, László Gyula, Méliusz József, Molter Károly, Nagy István, Szabédi László, Szabó Lajos, Szemlér Ferenc, Szentimrei Jenő, Tavaszgy Sándor, Tomcsa Sándor és Zolnai Béla.

Be lehet földelni az óvóárkokat. Kolozsvár város polgármesteri hivatala az érdekeltek tudomására hozta, hogy a nagyvezérkar hozzájárult ahhoz, hogy a még létező óvóárkokat beföldeljék a területek megművelhetősége céljából. A beföldött és fával megerősített óvóárkokat azonban a jelenlegi állapotban meg kell hagyni.

Az ARLUS meghívja jogi, újságírói, műszaki, orvosi, elemi iskolai közlekedési (CFR) alosztályainak elnökeit és titkárait, az erdélyrészi ARLUS-fiók egyesületek közös megbeszéléseire. A megbeszélések vasárnap, május 13-án reggel 9 órakor kezdődnek az Egyetem-utca 1 alatti helyiségben.

Házasság. Ziegler Noémi (Módor Budapest) és Hajós Andor Tamás (Keszthely) május 9-én Kolozsváron házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett 73

Kárvalloztak figyelmébe! A kolozsvári rendőrség felhívja azokat a lakosokat, akiknél az utóbbi időben ingóságokat loptak, hogy sürgősen jelenjenek meg az ott lévő különböző tárgyakat. Ha valaki a megtekintett tárgyak között saját tulajdonát felismeri, a rendőrség lehetővé teszi annak a tulajdonoshoz való visszajuttatását.

Taxi egyesület tagjai sürgősen jelenjenek meg az irodában listát állítólag végezt. Vezetőség. 75 7

A megbékélés útján Kajántó község román és magyar lakossága

KOLOZSVÁR, május 11. A román husvét első napján Pogăceanu László prefektus és dr. Stoica János városi főjegyző, aki az Ekécek Frontjának munkájában vesz részt, kiszálltak Kajántó községbe, ahol a két nép közlekedése eddig a legnagyobb akadályokba ütközött. Beszédet intéztek az iskola-helyiségben összegyűlt román lakossághoz és meggyőző módon mutattak rá, hogy a Groza-kormány megalakulása teljesen véget vetett annak a politikának és szellemnek, amely évtizedeken keresztül a munkásokat és parasztokat kiszorította a közéletből és megkülönböztetést tett a különböző nemzetiségek között.

Az új rendszerben nincs kisebbségi és többségi nemzet — hangoztatta —

hanem mindenki egyforma jogu. Ugy a román, mint a magyar parasztság meg kell hogy keresse és találja a békülés és megértés útját.

Azután a prefektus és a főjegyző az egybegyűlt román parasztság kíséretében átvonult a kulturházba, ahol a magyar lakosság éppen kulturális napot tartott. Ott a vendégek a román és magyar parasztkok előtt magyarul beszédet mondtak el ugyanazt.

A falu két nemzetiségének, az új demokratikus közigazgatási vezetők által összehozott találkozására mely benyomást keltett és remélhetőleg megvetette az alapját annak, hogy Kajántó községben a helyzet a megértés szellemében bontakozzék ki.

Turisztikai bélyeg. A propaganda minisztérium turisztikai hivatala rendelkezésben kötelezi a szálloda- és panziótulajdonosokat a 3 százalékos turisztikai bélyeg használatára. Az új bélyeg árát a szabák, kiszolgálás, fűtés, világítás árához adják hozzá.

Ügyvédi hír. Dr. Daróczi Ferenc ügyvédi irodáját Malinovszki-ter 14. sz. alól Magyar-utca 1. alá helyezte át. 7305

Elvesztett iratok. Csirva Dimiri Fedorovics szovjet katona katonai iratai elveszték. Kéri a becsületes megtalálót, hogy az iratokat adja le a IV. kerületi rendőrségen.

A kolozsvári orvosi kamara helyiséget Majális-utca 17. alá helyezte át. Hivatalos órák: 8—1 ig.

A II. kerületi Kommunista Párt-ház felavatása. A Kommunista Párt vasárnap, 1945 május 1-án délután 4 órakor tartja II. kerületi Zápolya-utca 45 alatti párházának felavatását. Pontos megjelenést kérünk.

Vállalatvezetői kénevezés. Kolozsvár város elsőfokú Iparhatósága 103 63—1945 számú határozatával Lebovits Zoltán Kolozsvár, Erzsébet-utca 28 alatti lakost a Morvay Vilmos, Kolozsvár, Szabadság-ter 13 alatti üzletének vállalatvezetőjéül nevezte ki. 7340

A kolozsvári izraelita koedukációs gimnázium visszaléte a vendékei és tanári folyó hó 13-án, vasárnap délután 4 órakor baráti találkozót tartanak az újonnan megnyitott „Concordia Kulturális Egyesület” Unió-utca 6 alatti különtermében.

Ma, szombaton este 6 órai kezdettel a Diákház nagytermében a Magyar Népi Szövetség országos kongresszusa alkalmából

IRODALMI EST

Balogh Edgár, Horváth István, Jancsó Adrienne, Kiss Jenő, Méliusz József, Molter Károly, Nagy István, Szántó Béla, Szemlér Ferenc és Szentimrei Jenő fellépésével.
Belépőjegy bármely kongresszusi belépő, vagy igazolvány

Kiegyenlítik a múlt évi októberi vasúti bérlistákat. Demeter János dr. alpolgármester a következő tájékoztatást küldte lapunkhoz: 1944 október havában 1979 embert mozgósítottunk és küldtünk ki Kolozsra, hogy segítséget nyújtsanak a felrobantott alagutak és vasúti vonalak helyrehozatalánál. A munkálatok befejezése után ígéretet tettünk az embereknek, hogy áldozatos munkájukért ki fogjuk eszközölni a CFR-nél munkabéruket. Mivel az utóbbi napokban többen érdeklődtek, hogy van-e valami remény a munkabérek kifizetésére, tájékoztatásképpen közlöm, hogy többszöri közbelépésünkre és Gheorghiu-Dej közlekedési miniszter határozott intézkedése folytán a CFR vezérigazgatósága éppen most értesített arról, hogy jóváhagyta és kiutalta 1979 ember átlagosan 10 napi munkabéret, amely személyenként 5900 lejt tesz ki. A közmunkaügyi hivatal és a számvetés most vizsgálja felül a múlt évi októberében összeállított bérlistákat és rövidesen közli a kifizetések időpontját és sorrendjét. Pár nap múlva közölni fogjuk a helybeli lapokban azoknak a névsorát, akik felvannak véve a bérlistába és akik jelentkezhetnek a kiutalt összeg felvételére. A bérlistában természetesen nem szerepelnek azok, akik felelőtlenségéből már az első napokban elhagyták munkahelyüket és akik a munkálatok befejezése után emiatt nem kaptak leszerelési jegyet. Az érdekeltek hozzák magukkal leszerelési jegyüket és személyazonosság igazolványukat.

Vas és faredőnyöket készít — javít
Bányai épület és műlakatos
Tordai-ut 19.

A Nagyvárad Szántó redőnygyár gyártmányainak képviselője

Felhívás a dohányzásokhoz. A román dohányjövedel (C.A.M.) kolozsvári igazgatósága (Budai Nagy Antal-utca 1 szám) a Kolozsvár területén működő összes dohányzások tudomására hozza, hogy jelentkezzenek a hivatalnál május 14. és 15-én délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között dohányzártsági engedélyük elülvizsgálata ügyében a birtokukban lévő engedélyükkel és iratokkal. Mind azok a dohányzások, akik a felhívásra nem tesznek eleget, dohányzártsági jogukat elvesztik.

A faipari munkások taggyűlése. A kolozsvári faipari munkások május 13-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes havi taggyűlést tartanak a szervezet székházában, Karolina-ter 4. szám alatt. Felhívjuk minden faipari munkás figyelmét, hogy jelenjen meg a gyűlésen, mert csak közösen tudjuk megtárgyalni azokat a kérdéseket, amelyek mint megoldásra váró feladatok hárulnak reánk. Minden munkás ott legyen! A vezetőség.

Halálozás. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a jó édesanya, szerető nevelőanya, felejtetlen testvér, jó rokon, önzetlen barát: özvegy Finta Gáborné született V. kass Ida, türellemmel viselt hosszas betegség után 78 éves korában május 11-én elhunyt. Temetése folyó hó 14-én, délután 4 órakor lesz a köztemető halottaskápolnájából. A távollévő család nevében; rokonai

Meghívó. A „Ceize Agudász Jisraél” iljumunkás szervezet Eötvös-utca 12 sz. alatti helyiségében szombat délután fél 8 órakor Horovitz Pinkász rabbi, a bukaresi központ kiküldötte tart előadást, melyre tisztelettel meghívjuk hitközségünk összes tagjait. A vezetőség. 7316

Megalakult a Mérnökök és Technikusok Szervezete

KOLOZSVÁR, május 11. A volt Műszaki Szakszervezete kéthónapos tárgyalás után május 8-án délután megtartott közgyűlésén kimondotta, hogy Mérnökök és Technikusok Szervezetévé alakul át. Megszavazta az alapszabályokat és megválasztotta a vezetőséget. Elnök lett Balás Ernő magánmérnök, ügyvezető elnök Dávid János gépészmérnök, alelnök Salvan Virgil építész, titkár Diamanstein Zoltán gépészmérnök, jegyzők Egyed Lajos építőmester és Cassian Ioan városi erdész, könyvtáros és háznagy Kiss István építész, pénztáros Szöllősi János kőművesmester.

Választmányi tagok: Ut-, vasut-, víz-, hidépítési szakkör: Belházy Béla mérnök, Teodorovici Balázs Pompeiu almérnök, póttag Szalma János utmester. Gépész és elektrotechnikai szakkör: Huszár András és Metes Victor gépészmérnökök, póttag Károly Ferenc gépészmérnök. Építész szakkör: Kós Károly és Moll Elemér építész-mérnökök, póttag Asztalos Miklós kőművesmester. Erdészeti szakkör: Györke István és Fogarasi Béla erdőmérnökök. Bányászati szakkör: Dr. Selăgean Vasile és Grünwald Ernő. Vegyészeti szakkör: Dr. Blankenberg Nándor és Ványolós Miklósné, póttag Lebovics Tibor. Természettudományi és közgazdasági szakkör: Cziki Ernő és Gróf Miklós. Felkérünk mindenkit, hogy akiknek a fent nevezettek valamelyike ellen politikai vagy erkölcsi szempontból kifogása van, azt írásban, két tanu aláírásával juttassa el a vezetőséghez és pedig a Balás Ernő elleni kifogást az ügyvezető elnök Dávid Jánoshoz, a Villamosműveknél, a mások elleni kifogásokat Balás Ernő elnökhöz a kulturterméki hivatalhoz, Dózsa György-utca 37 sz.

A szervezet főbb céljai: A tagok gazdasági és kulturális érdekeinek a szolgálata; a szakmai továbbképzés előmozdítása; ingyenes munkaközvetítés; kiharcolni, hogy a tagok a városi, megyei és mindenféle szaktanácsban a megfelelő számmal legyenek képviselve; a hatóságoknak, intézményeknek gazdasági kérdésekben véleményadás és ugyanakkor kezdeményező javaslatok előterjesztése.

Meghívó. A kolozsvári és kolozsmezei Tanítók Hit Szövetkezete, mint a „Szövegség” Központ tagja, Kolozsvár, Kolozsmegeye, 1945. évi május 23-án d. e. 9 órakor a Farkas-utca 7. a. alatt, a Magyar Népi Szövetség helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat az alapszabályok vonatkozó szakaszai értelmében meghívjuk. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zártszámú megvizsgálása és a telmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelem felosztása. 5. Az igazgatóság hat tagjának választása. 6. A felügyelő bizottság két tagjának választása. 7. Az 1945. évi költség- és költségvetés tárgyalása. 8. Indítványok: A felügyelőbizottság által megvizsgált 1944. évi mérleget a szövetkezet helyiségében kifüggesztettük és mindenki meglekintheti. Az igazgatóság. 7354

Fogászati lecahatomát

megnyitottam, szíves pártfogásukat kérve tisztelettel

DENTAL DEPOT
„VICTORIA”
Bartka Miklós-utca 2 szám.

Látogassák meg az
Állatkertet
a Főposta mögött!

Figyelem! Figyelem!
Minden hölgy és férfi érdeke,
hogy jól szabott díratos legyen öltönye!
Keresse fel
Fülöp Ferenc szabóságát
Telki Pál-utca 2.

Németország megszállását Sztalin-Churchill-Truman találkozóán készítik elő

LONDON, május 12. (Rádió.) Az angol rádió közölte azt a hírt, hogy Sztalin tábornagy, Churchill miniszterelnök és Truman elnök rövidesen találkoznak, hogy együttesen tárgyalják meg a Németország megszállására és a meg nem oldott európai problémákra vonatkozó kérdéseket.

Londonban egyébként leszögezték, hogy Dönitz tengernagyot nem hajlandók megtérni a németek élén s nem lehetetlen, hogy a hadigonosztevők listáján is szerepel.

Németország megszállásáról most nyilatkozott az első felelős személyiség, Stimson amerikai hadügyminiszter. Stimson elmondotta, hogy a megszállás tervei már készen vannak, miután a szövetséges nagyhatalmak kiküldöttjei hónapokon keresztül dolgoztak a terven.

Németország élén — mondotta — szigorú katonai kormányzat fog állani. Ebben az ellenőrző tanácsban a négy nagyhatalom képviselői foglalnak majd helyet. Az Amerikai Egyesült Államok delegátusa Eisenhower tábornagy lesz. Az ügyeket három ügyosztály fogja intézni. Az első ügyosztály a Wehrmacht leszerelésével s Németország lefegyverzésével foglalkozik. A másik ügyosztály politikai kérdésekkel, úgy külügyi, mint belügyi téren. A harmadik ügyosztály hatáskörébe a gazdasági kérdések tartoznak s ez élelmezési, földművelési és fűtőanyag problémákkal foglalkozik. Felosztják a hitlerista Munkafrontot és előkészítik a demokratikus munkásszervezetek alapjait. Egy külön biztonsági ügyosztály a náci földalatti szervezkedés megakadályozásával foglalkozik.

Százezerszámra adják meg magukat a németek a Vörös Hadseregnek

LONDON, május 12. (Rádió.) Csehszlovákiában három körzetben védekeznek még a németek. A Vörös Hadsereg az elmúlt napon 63.000 olyan német hadifoglyot ejtett, akik megsértették a feltétel nélküli fegyverszüneti szerződést.

Prágában az utolsó német orvpuskásokat semmisítik meg.

MOSZKVA, május 12. (Rádió.) A német fegyverletétel tovább folyik. Kurlandban eddig 68.000 német katoná-

több mint 1900 tiszt és 13 tábornok adta meg magát a leningrádi arcvonal csapatainak. A Visztula torkolatában eddig 20.000 német katonát tette le a fegyvert, míg Danzigtól keletre több mint 30.000 német katonát kapitulált.

Jelentették, hogy Bornholm szigetén mintegy 1500 főnyi szovjet katonát szállt partra s a dán hazafiakkal egyetemben megkezdte a német helyőrség lefegyverzését és elszállítását a szovjet ellenőrzés alatt álló német területekre.

ATHÉN, május 12. (Rádió.) A Dode-

kanezson, valamint a görög szigeten állomásozó német csapatok minden ellenállási kísérlet nélkül megadták magukat. Hozzávetőleges becslés szerint mintegy 25.000 főből álló hadsereg tette le a fegyvert.

KOPENHÁGA, május 12. (Rádió.) A német flotta zöme Kopenhága előtt megadta magát a brit tengeri erőknek. E hajók között van a két nagy német páncélos, a „Prinz Eugen“ és a „Nürnberg“. A német buvárhajók nagyrésze brit kikötőbe futott be, más tenger-

alattjárók pedig a nyílt tengeren tűzték ki a fehér zászlót.

LONDON, május 12. (Rádió.) Hollandiában a brit és kanadai kötelékek a legközelebbi napokban befejezik az utolsó német csapatok leszerelését. A Daily Telegraph különtudósítója közli, hogy a 25. német hadsereg 120.000 katonája két-három napon belül elindul gyalogmenetben a németországi gyűjtőtáborok felé.

Az egész angolszász légi flottát Japán ellen összpontosítják

LONDON, május 12. (Rádió.) James Doolittle repülőtábornok, a 8. repülőhad-erő parancsnoka bejelentette, hogy kötelékei hamarosan utrakelnek Kínába, hogy részt vegyenek a Japán elleni háboruban. Doolittle tábornok közölte, hogy Japán ellen jóval nagyobb erőket fognak majd bevetni, mint az a 2400 gépből álló kötelék, mellyel a 8. légi-haderő Németországot támadta. Azonkívül — tette hozzá a tábornok — ez a repülőflotta csupa szuper-repülőerőből fog állni. A mi taktikánk az, — mondotta befejezésül, — hogy teljesen elgyengítsük Japánt, mire csapataink partra szállanak.

Dánia szoros barátságban kíván élni a Szovjetunióval

KOPENHÁGA, május 12. (Rádió.) Kristmas Möller, dán külügyminiszter, az ellenállási mozgalom egyik vezére nagy beszédet mondott a kopenhágai rádióban, leszögezve, hogy az összes európai népek igen sokat köszönhetnek a Szovjetunióknak, mely lehetővé tette a felszabadulást.

A továbbiakban a dán külügyminiszter ama kívánságának adott kifejezést, hogy a dán-szovjet viszony minél szorosabb barátsággá fejlődjen.

Az ideiglenes osztrák kormány kiáltványa Ausztria népéhez

BÉCS, május 12. (Szovjet tudósító iroda.) Az ideiglenes osztrák kormány kiáltvánnyal fordult az osztrák néphez a hitlerista Németország fölötti szövetséges győzelem alkalmából. Az osztrákokra igen nagy munka vár — mondja a kiáltvány. Az életünk egyideig nagyon nehéz lesz, de ismét magunk intézhetjük sorsunkat, demokratikus intézményeink lesznek s az elmúlt hét esztendő szörnyűségei nem ismétlődhetnek meg.

Szakszervezeti kiküldöttek a sanfranciskói konferencián

MOSZKVA, május 12. (Rádió.) A sanfranciskói konferencián elhatározták, hogy megfigyelői és tanácsadói minőségben meghívják az értekezletre a Szakszervezeti Világszövetség kiküldöttjeit is.

Franco egyre szemtelenebb

NEWYORK, május 12. (Rádió.) A szovjet tudósító iroda jelenti: Egyes amerikai lapok éles támadást intéznek Franco-Spanyolország ellen. Így többek között a Times Dispatch élesen kikel a Franco-rendszer ellen, amely határtalan szemtelenséggel most demokráta rendszernek akarja feltüntetni magát.

Kolozsmegye magyar népéhez!

TESTVÉREK!

Támogassuk minden erőnkkel Groza Péter kormányát, mert csak így valósíthatjuk meg a román-magyar testvériséget és az ezen alapuló nemzeti jogegyenlőséget!

Jertek mindnyájan vasárnap reggel 9 órára szép idő esetén a Sporttelepre, rossz idő esetén a Szinkörbe!

A Romániai Magyar Népi Szövetség itt nyilvános népgyűlést tart a város és a megye magyar tömegeinek részvételével, hogy nyilvánosságra hozza a romániai magyarság első szabad kongresszusának eredményeit.

A népgyűlésről együtt vonulunk fel a Petőfi-tábla és a szovjet katonai emlékművek megkoszorúzására.

Éljen a felszabadító Vörös Hadsereg!

Éljen a magyar-román testvériség!

Éljen a nemzeti jogegyenlőség!

Közzeljük olvasóinknak a lej-pengő átszámításáról szóló táblázatot

KOLOZSVÁR, május 12. Alább újból közöljük a lej-pengő átszámítási táblázatot s felhívjuk olvasóinkat, hogy vágják ki ezt és vásárlásaiknál, egyéb fizetéseiknél használják fel. Egy gyors pillantás a táblázatra és azonnal megállapíthatják a helyes átszámítást, úgy, hogy téves kifizetések nem fordulhatnak elő. A táblázat ugyanakkor tájékoztatást jelent az árak lej-pengőbeli viszonya tekintetében is.

Leu	P fillér	Leu	P fillér	Leu	P fillér
1 =	63.7	40 =	1.48.2	80 =	2.96.2
2 =	07.4	41 =	1.52.0	81 =	3.00.-
3 =	11.1	42 =	1.55.7	82 =	3.03.7
4 =	14.8	43 =	1.59.4	83 =	3.07.4
5 =	18.5	44 =	1.63.0	84 =	3.11.1
6 =	22.2	45 =	1.66.7	85 =	3.14.8
7 =	25.9	46 =	1.70.4	86 =	3.18.5
8 =	29.6	47 =	1.74.1	87 =	3.22.2
9 =	33.3	48 =	1.77.8	88 =	3.25.9
10 =	37.0	49 =	1.81.6	89 =	3.29.6
11 =	40.7	50 =	1.85.2	90 =	3.33.3
12 =	44.4	51 =	1.88.9	91 =	3.37.0
13 =	48.1	52 =	1.92.0	92 =	3.40.7
14 =	51.8	53 =	1.96.3	93 =	3.44.4
15 =	55.5	54 =	2.00.-	94 =	3.48.1
16 =	59.2	55 =	2.03.7	95 =	3.51.8
17 =	62.9	56 =	2.07.4	96 =	3.55.5
18 =	66.6	57 =	2.11.1	97 =	3.59.2
19 =	70.3	58 =	2.14.8	98 =	3.62.9
20 =	74.0	59 =	2.18.5	99 =	3.66.6
21 =	77.7	60 =	2.22.2	100 =	3.70.2
22 =	81.4	61 =	2.25.9	200 =	7.40.4
23 =	85.1	62 =	2.29.6	300 =	11.11.1
24 =	88.8	63 =	2.33.3	400 =	14.81.2
25 =	92.5	64 =	2.37.0	500 =	18.51.5
26 =	96.2	65 =	2.40.7	600 =	22.22.2
27 =	1.00.-	66 =	2.44.4	700 =	25.92.1
27 =	1.00.-	67 =	2.48.1	800 =	29.62.4
28 =	1.03.7	68 =	2.51.8	900 =	33.33.3
29 =	1.07.4	69 =	2.55.5	1.000 =	37.03.7
30 =	1.11.1	70 =	2.59.2	2.000 =	74.07
31 =	1.14.8	71 =	2.62.9	3.000 =	111.11
32 =	1.18.5	72 =	2.66.6	4.000 =	148.14
33 =	1.22.2	73 =	2.70.3	5.000 =	185.18
34 =	1.26.0	74 =	2.74.0	6.000 =	222.22
35 =	1.29.7	75 =	2.77.7	7.000 =	259.26
36 =	1.33.3	76 =	2.81.4	8.000 =	296.24
37 =	1.37.0	77 =	2.85.1	9.000 =	333.33
38 =	1.40.7	78 =	2.88.8	10.000 =	370.36
39 =	1.44.5	79 =	2.92.5	20.000 =	740.72

Henlein öngyilkosságot követett el

LONDON, május 12. (Rádió.) Hivatalosan jelentik, hogy Konrad Henlein, a szudétaföldi náci vezére, akit nemrégiben fogtak el a szövetségesek, céljában öngyilkosságot követett el.

Henlein 1898-ban született. Édesapja kishivatalnok volt Csehszlovákiában. A világháborúban hadifogságba került, majd hazatérve bankhivatalnoknak áll be. Közben a csehszlovákiai német tornászszövetség fedőszervezete alatt működő szélsőséges nacionalista mozgalom egyik szervezője, majd 1927-től vezetője. 1933-ban, Hitler uralomra jutása után, megalakítja a „Szudéta-német Heimatsfront“ nevű szervezetét, mely kimondottan hitlerista célokért és hitlerista eszközökkel dolgozó terrorizmusért. Amikor Hitler megkezdte Csehszlovákia elleni politikai offenzíváját, Henlein a legfőbb eszköze. Terrorizmusra gyilkolnak és rombolnak. Csehszlovákia lerohanása után birodalmi biztos és SS-csoportvezető lett, s a csehszlovákiai népek egyik hóhérává nőtte ki magát, akinek számtalan gyilkosság terhelte a lelkiismeretét.

Kivégezték Muray-Metz Lipótot, a nagykáptai hóhért

BUDAPEST, május 11. A magyarországi Népbíróságok Országos Tanácsa felelősségi tárgyaláson foglalkozott Muray-Metz Lipótt a lezredezett és büntérsai: vezér Hertzeg Tibor községi orvos, valamint Spóner Rudolf hadapród őrmester bűnügyével. A népbíróság mindhármukat büntetésnek találta folytatatosan elkövetett háborús bűntettben. Muray, a nagykáptai munkatábor volt parancsnokát és Spóner kötetlén alkál halálra, Hertzeg Tibort pedig életfogytiglani fegyházra ítélte. A felelősségi tárgyaláson a Népbíróságok Országos Tanácsa helybenhagyta a népbíróság ítéletét. Muray-Metz Lipót, a nagykáptai hóhért az ítélet kihirdetése utáni órákban ki is végezték, míg Spóner Rudolf halálos ítélete nem került még végrehajtás alá.

Hűtő szekrényt
250 liter tej hűtésére alkalmasat megvételre keres a Dermatá Művek műszaki osztály

Fedélcseréj
azonnali szállításra megrendelhető:
Deák Ferenc-utca 46
I. emelet, ajtó 3.
Viszonteladónak engedmény
Szerkesztő: BALOGH EDGAR

Zománczott és f-kere kivételű tűzhelyeket, „Zeplic“ kályhákat szállít, javít
Bányai épület és műlakatos
Tordal-út 19.
A nagyváradi Szentó redőny- és kályhagyártmányainak képviselője.